BASKIN

a

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

ÜÇ BİN ÇİFT...

Düşman işgalinin yurdun dört bir yanında en yoğun şekilde yaşandığı günlerdi. Düşman, yurdun dört bir yanını işgal etmiş, kirli çizmeleriyle güzel Anadolu'nun güzel topraklarını çiğnemekteydi.

Bu işgaller Anadolu insanını derinden üzüyor, çareler aranıyordu. Bu durum karşısında mutlaka bir şeyler yapılmalıydı. Anadolu'nun bazı yerlerinde bireysel direniş hareketleri görülmeye başlamıştı.

Anadolu'nun değişik yerlerinde yurdun müdafaası için cemiyetler kuruluyor, toplantılar düzenleniyordu. Her şey yurdun kurtuluşu içindi.

Anadolu içlerinde de sürekli asker sevkiyatı oluyor, kadınıyla erkeğiyle tüm Anadolu büyük bir direnişe hazırlanıyordu. Herkes elinden geleni yapmaya çalışıyor, cepheye koşan askere destek vermek için gayret ediyordu.

Bu büyük mücadeleye destek verenlerin bazıları cepheye cephane taşıyarak, bazıları askerlere elbise dikerek, bazıları da yiyecek yardımı yaparak destek oluyordu.

Anadolu'nun bu fedakâr insanları arasında kimler yoktu ki... Şerife Bacılar, Kara Fatmalar, Nene Hatunlar, Hamdi Beyler, Şahin Beyler ve daha niceleri...

İşte bunlardan biri de Hacı İbrahim Efendiydi. Hacı İbrahim Efendi küçük bir kasabada yaşıyordu. Kendi halinde kimi kimsesi olmayan biriydi. Dericilikle uğraşırdı. Kimsenin işine karışmaz, kahveye gitmeyi boş bir iş olarak görür, çalışmayı ibadet sayarak gece gündüz çalışırdı. Onun yaptığı ayakkabılar, çarıklar çok ünlüydü. Diktiği her ayakkabı çok sağlam olur, kasabalı ondan ayakkabı almak için sıraya girerdi. Yaptıkları öyle sağlam olurdu ki kolay kolay eskimezdi. Çünkü malzemeyi kendisi yapar, kendisi dikerdi.

İbrahim Efendi iyilik yapmayı da çok seven bir insandı. Ayakkabıları fakirlere ucuza, parası olmayanlara da bedavaya verirdi. Kendisi de zamanında yoksulluk çektiği için fakirin hâlinden anlardı.

Zamanında çoğu kez yırtık pırtık ayakkabılar giymiş, kimi zaman da yalın ayak dolaşmıştı. İşte bu yüzden başlamıştı tabakçılık yapmaya. Tek düşüncesi vardı bu işe başlarken, sağlam ve kolay kolay eskimeyen ayakkabılar, çarıklar yapmak. Hayvanların derilerini alır, işe yarayacak olanları seçer, onları tek tek tuzlar, sonra da titizlikle işlerdi. Deri kıvamına gelince de dükkânında çarık, ayakkabı yapmaya koyulurdu. İşini hiç acele etmeden, yavaş yavaş yapardı.

İşindeki titizliği sayesinde kısa sürede ün saldı İbrahim Efendi. Hatta civar illerden ağalar, beyler bile ayakkabı yaptırmak için ona gelirlerdi.

Şimdi ise savaş zamanıydı. Bütün vatan düşman tarafından paylaşılıyordu. Hacı İbrahim bu durumdan dolayı çok üzgündü. İçinden ne dükkânda durup çalışmak ne de bir şeyler yapmak geliyordu. Artık ne işe yarardı ki ayakkabı, çarık yapmak?

Kasabanın meydanındaki kahvehanenin müdavimleri çok şaşırmışlardı. Çünkü kahvehaneye bir kere bile gelmemiş olan Hacı İbrahim şimdi utana sıkıla sanki suç işliyormuşçasına içeri giriyordu. Başı önüne eğik şekilde selam verdi kahvedekilere. Onlar da selamını aldılar. Ama hepsi merak içindeydi. Bir köşeye geçip oturdu. Herkesin

kendisine baktığını biliyordu. Ne söyleyebilirdi ki insanlara. Sustu. Kahveciden bir çay istedi. Gelen çayını karıştırmaya başladı.

– Hayrola İbrahim emmi!

– Sen kahve nedir bilmezsin!

– İşler mi durdu? Ayakkabıların satmıyor mu?

– Yoruldun mu? Emekli olmaya mı karar verdin?

– İşi mi bıraktın yoksa?

– Sende bir şeyler var ama hadi hayırlısı…

Hacı İbrahim Efendi tüm bu söylenenleri can kulağıyla dinlemişti. İlk önce susmayı yeğledi. Onun sustuğunu görenler, birbirlerine şaşkınlıkla baktılar. Bu işte bir iş vardı ama neydi? Delice çalışan, evinden dışarı çıkmayan bu adam ne olmuştu da bir anda işini bırakıp kahveye gelmişti. Onun kahveye geldiğini ne gören ne de duyan olmuştu daha önce. Acaba bir derdi mi vardı, bir hastalığı mı vardı da çalışamıyordu.

Bütün bu sorular kasabalının kafasını kurcalıyordu. Bu arada İbrahim Efendi'de bir kıpırdanma olmuştu. Galiba konuşacaktı. Önce kafasını, sonra gözlerini kaldırdı. Sonra da yavaş yavaş konuşmaya başladı.

– Ağalar, beyler haklısınız. Şaşırmakta, meraklanmakta haklısınız. Ben bunca zamandır kahve nedir bilmezdim. Şimdiye kadar ne kahveye geldim ne de boş boş oturdum. Hep çalıştım, evden işe, işten eve gittim, geldim. Ama şimdi öyle bir zamandır ki bunu siz de bilirsiniz. Şimdi iş güç zamanı değildir. Şimdi vatan işgal edilmektedir. Vatan işgal edilirken iş güç düşünemezdim.

Şimdi herkes bunun derdinde… Herkes bir çare arayışında… Küçük gönüllü birlikler kurulmuş düşmana karşı. Anadolu insanı çoluğuyla çocuğuyla, genci ihtiyarıyla bu gönüllü birliklere katılıyor. Ya biz ne yapıyoruz? Kendi işimize bakıyoruz. Kahvehanede pinekliyoruz. İşte bu sebepledir ki artık çalışmak dahi gelmiyor içimden. Artık çalışmayacağım.

– Çalışmayacak mısın?

– Hayır çalışmayacağım.

– Peki, şimdi o sağlam ayakkabıları kim yapacak?

– Kim yaparsa yapsın beyler! Kahraman evlâtlarımız bu zalim düşmanları vatanımızdan kovsunlar. O zaman tekrar düşünürüz.

– Biz ne yapalım İbrahim Efendi? Elimizden ne gelir? Hepimiz oturup ağlayalım mı?

– Bilmem siz ne yaparsınız, ama ben düşman vatanımızı terk edip ordumuz muzaffer olana kadar bu işi yapmayacağım.

– Hele biraz daha bekle. Bakalım zaman ne gösterecek?

– Daha ne kadar bekleyeceğiz? Şimdi bekleme zamanı mı ağalar?

– Değil ama... Elimizden bir şey gelmiyor. Cephede düşman kovalamak için çok yaşlıyız.

– Elbette bizim de yapacağımız bir şeyler vardır.

– Ne yapabiliriz ki?

– Bilmem. Biraz düşünelim, yapacak bir şeyler buluruz.

Tüm bu sorular cevapsız kalıyordu. Kimse ne diyeceğini, ne yapacağını bilmiyordu. Elinde avucunda bir şey olmayan, gençliklerini de kaybetmiş, kahve köşesinde vakitlerini geçiren bu yaşlı insanlar ne yapabilirlerdi ki? Gençler cepheye koşmuşlardı. Yaşlılar ise endişe içinde bekliyorlardı.

Kulaktan kulağa her gün yeni haberler yayılıyordu. Düşmanın Sakarya'ya doğru ilerlediği, Yunanlıların bütün Ege'yi ele geçirecekleri…

Hacı İbrahim kısa bir süre sonra kahveden ayrıldı. Sokakları dolaştı. Pencerelerde ışık yoktu. Perdeler örtülmüş, kapılar kilitlenmiş, etraf karanlığa ve sessizliğe gömülmüştü. Bir süre bu ıssız sokaklarda yalnız başına dolaştı.

* * *

Hacı İbrahim, işi bıraktığını söylenmesine rağmen her gün kapısına ayakkabı yaptırmaya gelenler oluyordu. Ancak o her gelene aynı cevabı veriyordu.

– Ben işi bıraktım, artık ayakkabı yapmıyorum. Düşman yurttan gidinceye kadar da bu işi yapmayacağım.

Günler böyle geçip giderken gelen bir haber tüm kasabalıyı heyecanlandırmıştı. Yeni kurulan taburlardan biri kasabadan geçecekti. Şimdi herkesin gözü yollardaydı. Taburun geçeceği günü bekliyordu tüm kasabalı. Bir katkıları olmasa da şimdi cepheye giden bu yiğitlere doyasıya bakıp onlara moral verebileceklerdi.

Haber geleli günler olmuştu ancak ne gelen vardı ne de giden. Yoksa haber doğru değil miydi? Boşuna mı bekliyorlardı? Bir sabah gözcülüğe gönderilen iki çocuk kahveden içeri soluk soluğa girdiler.

– Askerler!

– Askerler geliyor!

– Haber doğruymuş.

– Geliyorlar, geliyorlar!

Kahvehanede kim varsa ayaklandı. İhtiyarlar, kendilerinden beklenmeyecek bir hızla kahveden dışarı çıkıp yola koştular. Hatta kimileri elinde baston olduğu halde kasaba girişine koşuyorlardı. Koşanların arasında ve başında Hacı İbrahim de vardı. Bir çocuk gibi sevinçliydi.

– Hay yiğitlerim! Kahramanlarım! Kovun şu düşmanı yurdumuzdan, diye bağırıyordu.

Yolun kenarına dizildiler. Çoluk çocuk da yanlarındaydı. Hepsi sıra sıra gelen askerlere bakıyorlardı. Bunlar kahramandı, yiğitti. Düşmanı da eninde sonunda bu güzel yurdumuzdan kovacaklardı.

Askerler, meydanda toplanan kalabalığın önünden geçerek kasabayı ayıran caddede hızlı hızlı yürümeye başladılar. Sanki bir an evvel cepheye varmak, bir an önce cephede düşmanı mağlup edip güzel yurdumuzdan kovmak istiyorlardı.

Hacı İbrahim, her bir askeri dikkatlice süzüyordu. Üstünü, başını ve tabii ki ayaklarını... Ama gördükleri karşısında şaşakaldı. Adeta yıkıldı. Askerler içinde yalnızca bir erin ayağında bot vardı. Diğerlerinin ayağında ise yamalı çarıklar vardı. Hatta bazılarının ayaklarında çarık demeye bile bin şahit isteyecek şeyler vardı. İçlerinde yalın ayak olanlar da oldukça fazlaydı.

O çıplak ayaklara baktı Hacı İbrahim. Ayaklar yara bere içindeydi. Bir de kendi ayaklarına baktı. Manda derisinden yaptığı çok sağlam kunduruları vardı.

– Ben, dedi, sağlam botlarla dolaşıyorum. Hâlbuki cepheye gittiğim falan yok... Oğlum yaşında, hayatının baharında cepheye koşan bu Mehmetçiklerin, bu aslanların ayağında ise çarık bile yok. Söyle bakalım Hacı İbrahim bu sana yakışır mı? Utan, halinden utan! Senin neyine sağlam pabuçlar ile gezmek. Burada böyle miskin miskin oturacağına bu yiğitler için bir şeyler yapsana!

Üzgün bir halde oradan ayrıldı. Uzun bir süredir hiç uğramadığı dükkânının kapısını açtı. Etrafa bakındı. Her yer toz toprak içindeydi. Hemen canla başla işe koyuldu.

İlk önce dükkânını bir güzel temizledi. Sonra depoda duran tabaklanmış derileri çıkardı. Onları bir süre güneşte kuruttu. Sonra da hiç vakit kaybetmeden işe koyuldu.

O günden sonra Hacı İbrahim'i ne kahvede ne de sokakta gören oldu. Eve dahi uğramıyordu. Zaten tabakhanesi de kapalıydı. İşi bıraktığını söylediği için hiç kimsenin aklına oraya bakmak gelmedi. Herkesi bir meraktır aldı. İbrahim Efendi neredeydi, ona ne olmuştu?

Aradan bir süre geçtikten sonra onun tabakhanesine kapanıp sürekli çalıştığı haberleri geldi kahveye. Bunu öğrenen kasabalı, Hacı İbrahim Efendi'yi görmek, onunla konuşmak istiyorlardı ama o hiç kimseye kapıyı açmıyordu.

Gelenlere,

– Ağalar, beyler... Bırakın çalışayım. Beni, eğlemeyin, diyordu.

Onun bu sözlerine herkes çok şaşırdı. Daha düne kadar "İşi bıraktım, artık ayakkabı yapmayacağım."

diyen kendisi değil miydi? Şimdi ne olmuştu da dükkânına kapanmıştı? Yoksa çok para kazanıp buralardan uzaklara gitmeyi mi düşünüyordu? Evet, evet çok para kazanıp buralardan gidecekti.

Onun dükkânda olduğunu duyanlar, çevre köylerden ve kasabalardan gelenler ona ayakkabı yaptırmak istiyorlardı. Ancak Hacı İbrahim onlara hep aynı cevabı veriyordu.

– Bırakın beni kendi halime! İşim var benim!

Gelenler yüksek paralar teklif ediyorlardı.

– Sizin paranız burada geçmez. Benim çok müşterim var. İlk önce onların işlerini bitirmeliyim, deyip onları başından savmaya çalışıyordu.

Şimdi herkes merak içindeydi. Hacı İbrahim bu kadar müşteriyi nereden bulmuştu? Kimdi bu müşteriler? Nereden gelmişlerdi ne zaman gelmişlerdi de ona sipariş vermişlerdi?

Demek ona çok para teklif etmişlerdi. Çünkü çok çalışıyor, eve bile çok nadir uğruyordu.

Kasabada türlü türlü söylentiler yayılmaya başlamıştı.

– Yahu bu Hacı İbrahim parayı ne de çok severmiş! Çok parayı gördü kasabayı unuttu.

– Çalışmayacağım dedi ama parayı görünce iş değişti. Gece demiyor gündüz demiyor, durmadan dinlenmeden çalışıyor.

– Yemek bile yemiyormuş.

– Çok para kazanmalıyım diyormuş da başka bir şey demiyormuş.

– İnsan parayı görünce şaşırıyor azizim.

– Şu zamanda para kazanacağım diye girdiği hallere bak.

Gerçekten de gece geç saatlere kadar çalışıyordu İbrahim Efendi. Bazen sabaha kadar tabakhanenin lambası yanık kalıyordu. Sabahleyin erkenden kalkan Hacı İbrahim Efendi doğru dükkânına gidiyor, hemen çalışmaya koyuluyordu.

Hacı İbrahim Efendi bütün bu söylenenlerden habersizdi. Zaten böyle dedikodularla uğraşacak, bunlara cevap yetiştirecek zamanı da yoktu. Sadece işine bakıyor, başka bir şey onu ilgilendirmiyordu.

Ara sıra işini bitirip botları saymaya başlıyordu.

– Bir, iki, üç, elli, yüz, yüz elli... Daha da çalışmam lazım. Belli bir süre daha çalışıyor yine sayıyordu. İki yüz, üç yüz, dört yüz, beş yüz...

Bir süre sonra bin beş yüz bot hazırlamıştı. "Eh dedi, epey olmuş. Yarıya ulaştık. Ama yetmez!"

Yine çalışmaya koyuldu.

Günler böyle gelip geçti. Hacı İbrahim Efendi nihayet işleri bitirmişti. Sırtından büyük bir yük kalkmıştı sanki. Üzerine düşeni yapmıştı. Bunun huzurunu doya doya yaşıyordu.

Bir sabah erkenden Hacı İbrahim Efendi'nin dükkânının önüne elli beş kadar at sıra sıra dizildi. Atların sırtında boş küfeler vardı. On asker ve bir çavuş da atların yanında duruyorlardı. Ne olup bittiğini merak edip oraya gelenler dükkânın önünde sessizce beklemeye başladılar.

Askerler az sonra kucak dolusu botlar, çarıklar ve ayakkabılar ile dükkândan çıkmaya ve bunları küfelere doldurmaya başladılar. Durumu şaşkınlıkla izleyen kasaba halkı olup bitene bir anlam veremiyordu. Ayakkabılar, botlar, çarıklar nereye gidiyordu? Bunlar kimin için yapılmıştı? Bir süre dükkânın önünde durup olup biteni izlediler.

İçlerinden biri,

– Yahu arkadaşlar! Anlamıyor musunuz, dedi.

– Neyi?

– İbrahim Efendi değil miydi bir şeyler yapmalıyız diyen?

– Evet, öyle diyordu amma…

– Amması şu… Biz kahvehanede oturup dedikodu yaparken o askere bot yapmış. Ayakkabı, çarık dikmiş.

– Biz de onun hakkında ileri geri konuştuk, dedikodu yaptık.

– Tüh be bize… Yazıklar olsun…

– Eee… Ne duruyoruz, haydi biz de askerlere yardım edelim.

O gün tam üç bin çift ayakkabı, bot, çarık askerlere gönderildi. Hacı İbrahim askerin ayağı cephede, soğukta üşümesin diye en iyi bildiği şeyi yaparak askere destek olmuştu. Cepheye gidemese de cepheye, cephe arkasından destek olmuştu.

O da bu fedakârlıkla istiklal kahramanları arasındaki yerini almıştı.

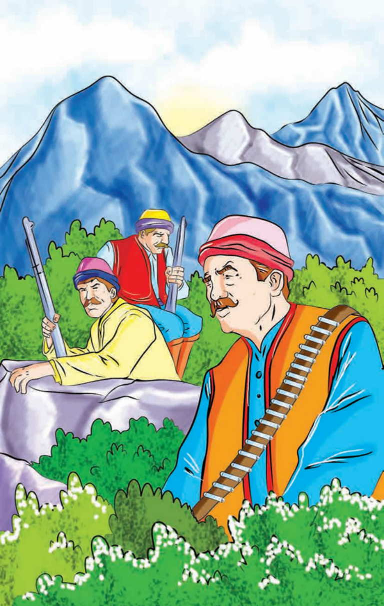
2. BÖLÜM

KARBOĞAZI BASKINI

Havaların yavaş yavaş iyileşmeye başladığı günlerdi. Ancak son bir haftadır ilginç bir şekilde kar yağmış ve her taraf bir haftadır yağan kar sonucu adeta bembeyaz bir örtü ile kaplanmıştı. Dağların kuzeye bakan yamaçlarından esen rüzgâr havayı daha da soğutuyordu.

Öbür yandan rüzgârın yol açtığı kar fırtınaları yakını bile görmeyi engelliyordu. Bütün bunların yaşanması normaldi, ancak Mayıs ayında, yani bahar mevsiminin son ayında bunların yaşanması oldukça şaşırtıcıydı.

Tabiat buralarda öyle büyüleyiciydi ki bembeyaz karın altında çimenlerin aralarında gelincik çiçekleri, papatyalar görülüyordu. Ormanın içlerinde ise geyikler karların arasında gözüken yeşil otlarla karınlarını doyurmaya çalışıyorlardı.

Avcılar artık onları rahatsız etmiyordu. Çünkü buraların meşhur avcıları artık avlanmayı bırakmış, işgalci Fransız kuvvetlerine karşı savunmaya geçmişlerdi.

Önceleri işleri güçleri avlanmak olan ve fırsat buldukça Pozantı yakınlarındaki Karboğazı ormanlarında avlanan usta avcılardan Kumcu Veli, Piyade Ali, Tırlık Molla Mehmet, Hasan Akıncı ve Müfreze Komutanı Kara Refet Bey bu güzelim toprakları işgal etmeye çalışan Fransız kuvvetlerini avlamaya çalışıyor, yaşadıkları toprakları işgalden kurtarmak için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Kara Refet Bey Fransızlara karşı savaşmak için yaklaşık kırk kişilik bir müfreze oluşturmuştu. Bu müfreze Fransızların izini sürüyor, onlara ani baskınlar yaparak zayiat verdirmeye çalışıyordu.

Bu bahar yaylalarda avcılar görülmüyordu, ancak soğuğa aldırılmadan Yörük çadırları dere kenarlarına kurulmuştu bile. Yörüklerin koyunları, keçileri çayırlarda iştahla otluyordu. Arada sırada birbirini kovalayarak oynaşan köpekler çıkıyordu ortaya. Bazen de derin sessizliği dağlarda yankılanan silah sesleri bozuyordu. Bu silah sesleri

çarpışma sesleri değildi. Bu sesler dağlarda tavşan avlayan yörüklerin silahlarından çıkan seslerdi.

Derenin yanında, kuzey rüzgârını arkasına almış yörük çadırlarının birinde de Hatice Bacı kalıyordu. Çocukken babasıyla geyik avlarına katılmıştı. Nasıl tavşan avlanır, nasıl silah kullanılır çok iyi bilirdi. Daha çocukken babası ona bu işin inceliklerini iyice öğretmişti.

Hatice Bacı, Karboğazı ovasını ve ormanları çok iyi bilirdi. Bir kaybolan olduğunda avcılar mahsur kaldığında hep o kurtarırdı. Bir keresinde bir geyiğin peşine düşen avcılar bir boğazda sıkışıp kalmışlardı. İçlerinde yaralananlar da vardı. Onları oradan Hatice Bacı kurtarmış ve geri getirmişti.

* * *

Fransız komutan Binbaşı Menil, elinde kırbacı yüzünde sinirli bir ifadeyle karargâhın içinde bir o yana bir bu yana dolaşıp duruyordu. Yüzünde hem sinirli hem de umutsuz bir ifade seziliyordu. Çünkü Pozantı yakınlarındaki karargâhlarının çember altına alındığı öncü birlikleri tarafından kendisine bildirilmişti.

Bu haber sabahtan beri moralini bozmuş, canını sıkmıştı. Mutlaka bu durum karşısında Türk birliklerinin çemberini yaracak bir plan yapmalı ve sarılan Fransız kuvvetlerini kurtarmalıydı. Çadırında bir o yana bir bu yana dönüyordu ama aklına bir plan gelmiyordu.

Oysa daha düne kadar Adana'ya, Pozantı'ya, Mersin'e, Urfa'ya, Maraş'a hâkimdiler. Ama işler onlar için hiç de iyi gitmiyordu. İşgal ettikleri topraklardan yavaş yavaş çıkarılıyorlardı. Kuvvetleri ağır mağlubiyetler alıyordu düzensiz Türk çeteleri karşısında.

Ayrıca artık Türk çeteleri düzensiz birliklerden yavaş yavaş düzenli birliklere geçmeye başlamışlardı. Bu amaçla Kuvayı Milliye adı altında düzenli bir ordu kurulmaya başlanmıştı. Bu birlikler gün geçtikçe kuvvetleniyordu.

Komutan bütün bunları düşündükçe yüzündeki sıkıntı ifadesi iyice artıyordu. Ani bir hareketle hemen emrindeki askerlerden birini çağırdı. Ani bir baskın yememek için tedbir alınmalıydı. Karargâhın çevresindeki nöbetçiler arttırıldı. Silahlar hazır hale getirildi.

Bütün tedbirlere rağmen baskına uğramaktan çok korkuyordu Fransız komutan. Bu yüzden uykuları kaçıyordu. Türkler karargâhı basıp da kendisini esir alırlarsa her şey biterdi. Bu durum yemek yemesini de etkilemeye başlamıştı. Askerlerin getirdiği yemekleri yemiyordu, iştahı kaçmıştı bir kere.

Ertesi gün karargâha bir telgraf gelmişti. Gelen telgrafta şunlar yazılıydı:

"Aylardan beri savunduğunuz Pozantı'dan gizlice hareket ediniz. Yürüyüşü aksatacak ağır silah ve malzemeleri imha ediniz. Pozantı-Tarsus karayolunu kesinlikle kullanmayınız. Bu yol Kuvayı Milliye Kuvvetleri tarafından sıkı bir şekilde korunmaktadır. Bu yüzden Karboğazı, Teke Yaylası, Gerlez ve Genzin'den geçerek Mersin'deki kuvvetlerimize katılınız. Mümkün olduğunca hızlı ve seri hareket ediniz."

Telgrafı okuyan Fransız komutanın sıkıntısı daha da artmıştı. Derin düşüncelere daldı. Ağır silahları bırakarak yaklaşık 700 kişilik bir kuvvetle nasıl bu yolları aşabilirlerdi ki? Üstelik bahsedilen yolda çok sayıda dar geçit de vardı.

Bunlardan en önemlisi ve geçilmesi en zor olanı da Karboğazı idi. Üstelik şimdi oralarda Türklerin müfrezeleri de vardı. Ya baskın yaparlarsa? Ya, dar boğazlardan birinde kıstırıp etrafı sararlarsa? Bu sorular kafasını kurcalıyor, düşündükçe derin bir çıkmazın içine doğru sürükleniyordu.

Ancak yapılacak başka bir şey de yoktu. Burada kalırsa da baskın yiyebilirlerdi. Bu daha da riskli bir durumdu. Hem buradan gizlice uzaklaşırlarsa Mersin'deki Fransız kuvvetleri ile birleşebilirlerdi.

Bu arada Kara Refet komutasındaki müfreze, Fransız kuvvetlerinin Pozantı yakınlarındaki karargâhından uzun süredir çıkmadığı haberini almıştı. Bu, normal bir durum değildi. Kışın dahi sokaklarda dolaşan Fransız birlikleri neden ortalığa çıkmıyordu? Neden karargâhlarında duruyorlardı? Kara Refet onların çember altına alındığını biliyordu. İçeride plan yaptıklarını, eninde sonunda dışarı çıkıp bu çemberi yarmaya çalışacaklarını düşünüyordu. Ancak nereden çıkış arayacaklardı? İşte bunu bilmiyor, tahminde de bulunamıyordu. Çevreye yolladığı gözcülerden de kendisini tatmin edecek bir haber gelmemişti.

Bu yüzden Kara Refet ve müfrezesi, Fransızları ve karargâhlarını çok sıkı bir şekilde gözlemliyor, yapacakları her hareketi anında öğrenmek için büyük çaba sarfediyordu.

Ancak alınan tüm önlemlere, yapılan tüm gözlemlere rağmen Fransızlardan ne ses ne seda vardı.

Komutan Menil ve taburu daha fazla beklemenin faydasız olacağı kanaatine varıp mayıs ayının son günlerinde Pozantı'daki karargâhtan ayrılmaya karar verdiler.

Karargâhtan çıkar çıkmaz onları gözetleyen birliklerden ateş edilmeye başlanmıştı. Cezayir asıllı Fransız askerlerinden birkaç tanesi vurularak ölmüştü. Ayrıca birkaç tane de yaralı vardı.

Fransız kuvvetleri sayılarını belli etmemek için ateş etmemişlerdi. Sessizce Bulgar Madeni, Çayırgediği, Karboğazı, Devetepe, Gavurbahçe, Namrun yolunu izleyeceklerdi.

Mersin'e varmaları yaklaşık altı yedi saati bulurdu. Onlara kılavuzluk edip yolu gösteren ve buraları iyi bilen iki Rum vardı. Bu kılavuzlar Çayır Gediğine kadar olan bölgeyi çok iyi biliyorlardı. Ancak ondan sonrasını iyi bilmiyorlardı.

Hızlı bir şekilde Pozantı karargâhından ayrılan tabur kısa sürede Bulgar Madeni'ne geldi. Ellerindeki ağır silahları buradaki derelere attılar. Bu silahların Türk birliklerinin ellerine geçmesini istemiyorlardı.

Ağır silahlardan kurtulunca tabur daha hızlı ilerlemeye başlamıştı. Bu arada gecenin karanlığı da iyice çökmüştü. Göz gözü görmüyordu. Mehtap da olmasa tabur ilerleyemeyecekti.

Tabur bir yandan ilerlerken bir yandan da askerlere muhtemel bir çarpışma için mermi ve mühimmat dağıtılıyordu. Yanlarına silah ve mermiden başka yeterince yiyecek ve içecek de almışlardı.

Mehtap ışığında yolculuk devam ediyordu. Bütün tabur tedirgin ve gergindi. Komutanda ise bu gerginlik açık bir şekilde gözükmekteydi. Düz ovalardan geçerek başlayan yolculuk dar boğazlara doğru ilerlemeye devam ediyordu.

Bu yolculuk sırasında yedek erzak ve silah taşıyan atlar çok yorulmuştu. Bu yüzden yiyecek ve silahların bir kısmı tekrar dereye atıldı. Hayvanlar serbest bırakıldı.

* * *

Hatice Bacı çadırdan bir an dışarı çıkmıştı. O anda köpeklerin uzun uzun havladıklarını duydu. Bu durum onu şaşırttı. Çünkü köpekler hiç böyle uzun uzun havlamazlardı. Belki de bir kurt yaklaşmıştır diye fazla üzerinde durmadı bu durumun.

Ancak havlamalar uzun süre devam etti. Havlamaların uzun sürmesi onu endişelendirmişti. Çadırdan dışarı çıkıp seslerin nereden geldiğini anlamaya çalıştı. Sesler Çayırgediği taraflarından geliyordu. Hemen dere boyuna koştu. Su bulanık akıyordu. "Demek ki birileri dere yatağından bu yana doğru geliyor." diye düşündü. Çadıra girip mavzerini aldı. Yüksek bir tepeye çıkmak için koşmaya başladı.

– Dereyi ancak büyükbaş hayvanlar bulandırabilir, diye söylendi. Bizde ise büyükbaş hayvan yok denecek kadar az. O zaman neler oluyor!

Merakı bir kat daha arttı. Ormanın içinden Çayırgediği'ne doğru yürümeye başladı. Az sonra başıboş bir ata rastladı. Eyerine baktı. Boştu.

Biraz ilerideki çalılıklardan kuş sürüleri havalandı. Bir şeylerden ürkmüş olmalıydılar.

Bu sırada komşuları da sesleri duymuşlar ve dışarı çıkmışlardı.

Hatice Bacı:

– Herhalde komşu köyün büyükbaş hayvanları yaylaya çıkıyorlar. Öğleye burada olurlar.

– Bunlar büyükbaş hayvana benzemiyor. Başka bir şey olmalı.

– Hepimiz dikkatli olmalıyız.

– Yabancılar mı geliyor acaba?

– Buralara niçin gelsinler ki?

– Bilmiyorum, ama dikkatli olun!

Hatice Bacı çadırına döndü. Yarım bıraktığı işi tamamlamaya girişti. Fakat aklı seslere ve derenin bulanık suyuna takılmıştı. Uzun yıllardır bu yaylalara kendilerinden başka kimse uğramazdı. Buraların yollarını da kimse bilmezdi. Buralar ıssız, sarp yerlerdi. Dar geçitlerden geçilmesi, karlı yolların aşılması gerekirdi buralara gelmek için.

Az sonra çayırlığa birkaç atın geldiğini gördü. Bu sefer iyice meraklandı. Bu başıboş atlar kimindi? Buralarda hiç kimse atını serbest bırakmaya cesaret edemezdi. Demek ki birileri buralara geliyordu. Herhâlde sessizce ilerliyorlardı ve kimseye görünmek istemiyorlardı.

Birden haykırışlar duydu. Hemen dışarı fırladı. Fransız askerlerin öncüleri ve iki Rum kılavuz çadırlara doğru hızlı hızlı geliyorlardı. Rum kılavuzlar bağırdı.

– Korkmayın. Size kötülük yapmayacağız! Herkes buraya toplansın!

Hatice Bacı hemen söze karıştı.

– Neden? Bizi daha rahat öldürebilmek için mi?

– Hayır, kılınıza bile dokunulmayacak. Amacımız size zarar vermek değil.

– Ya ne?

– Fransızları buradan geçirip yolumuza devam edeceğiz.

– Eh gidin o zaman… Zaten neden buraya geldiniz ki?

– Kadın, biz emir kuluyuz.

– Emir kuluymuş…

Binbaşı Menil yanlarına gelince kılavuzlar sustu.

– Doğru yolda mıyız Hristo?

– Evet, doğru yoldayız komutanım. Buraya kadar her yeri iyi bilirim.

– Burası neresi?

– Karboğazı, dedi Hatice Bacı.

Komutan Hatice Bacı'nın sözüne inanmamış gibi baktı ve kılavuza dönerek,

– Doğru mu kılavuz, dedi.

– Doğru komutanım, burası Karboğazı... Yalnız buradan sonrasını çok iyi bilmeyiz.

– Ama bize bildiğinizi söylemiştiniz.

– Evet, ama yoğun bir sis var. Yolu şaşırabiliriz.

Bu sözler üzerine Fransız komutan çok kızdı. Bağırıp çağırmaya başladı.

– Ya şimdi ne yapacağız?

– Elbette bir yolunu bulacağız komutanım.

Konuşmaları dikkatlice dinleyen yörükler olanlardan bir şey anlamamışlardı. Bu askerler neden gelmişlerdi? Ne yapmaya çalışıyorlardı?

Bu arada Rum kılavuzlardan biri,

– Komutanım yörükler buraları çok iyi bilirler. Onlardan bir kılavuz alabiliriz, dedi.

Komutan bu söze de kızdı ve kılavuza dönerek,

– Ya bunlar yanlış yol gösterip bizi yanıltırlarsa, başımızı belaya sokarlarsa...

– Buna cesaret edemezler, komutanım.

Fransız komutan askerlerini bir kez daha uyardı. Kimsenin buradan ayrılmasına izin vermemelerini, sayım yapmalarını istedi. Çünkü birisinin Türk birliklerine haber uçurmasından korkuyordu.

Rum kılavuz kadınlara sordu.

– Buraları hanginiz iyi bilir?

Kadınların hepsi başlarını öne eğdiler. Hiçbiri yardım etmek istemiyordu düşman askerlerine.

Bu suskunluk Fransız komutanı daha da kızdırdı.

Yüksek sesle,

– Size söylüyorum, diye bağırdı. Bize hanginiz yol gösterecek?

Kadınlar yine ses vermediler.

Bu kez Rum kılavuzlardan biri araya girdi.

– Komutanı kızdırmazsanız iyi olur, dedi. Yoksa olacaklardan biz sorumlu olmayız.

Hatice Bacı alaycı bir tavırla,

– Komutan kızarsa ne olurmuş, diye sordu.

Kılavuz sert bir ses tonuyla cevap verdi.

– Size işkence yapar.

İşkence lafı Yörükler arasında buz gibi bir hava estirmişti. Bu zalimlerin acıma gibi bir duyguları olamazdı. Gözleri dönünce kadın erkek ayırmazlar, her türlü zulmü yaparlardı.

Bunları düşünen Hatice Bacı,

– Ben size yolu gösterebilirim, dedi.

Komutan bu cevaba sevinmişti.

– O zaman hemen yola çıkalım.

Bunun üzerine eşyalarını toparlayıp yola koyuldular.

Hatice Bacı hızlı adımlarla yürüyordu. Çevik hareketlerle kayaların üzerinden atlıyor, dik ve sarp yamaçlara kolaylıkla tırmanabiliyordu. Kayaların üzerindeki keçi yollarından adeta düz yoldaymış gibi yürüyor, hiç zorlanmıyordu.

Rum kılavuzlar ve Fransız askerler ise ona yetişmek için var güçleriyle mücadele ediyorlardı.

Biraz daha ilerleyince Rum kılavuzlar Hatice Bacı'nın ardından bağırdılar.

– Biraz yavaşla kadın!

Hatice Bacı arkasına hiç bakmadan söylendi.

– Siz değil miydiniz acelemiz var diyen. Bir de erkek olacaksınız, hızlı yürüsenize!

– Dur biraz komutanı bekleyelim.

– Ben kimseyi beklemem, gelen gelir; kalan kalır.

Hatice Bacı hızlı yürüyüşüne devam etti. Arayı iyice açmıştı. Hemen bir kayalığa çıkıp arkadan gelenlere baktı. Fransız askerler ve Rum kılavuzlar gerçekten de çok yorulmuş gözüküyorlardı. Sırtlarındaki yüklerle zar zor adım atabiliyorlardı.

– Bir de asker olacaklar, diye söylendi. İçi boş çuval bunlar ya.

O sırada kayaların ardından sesler gelmişti. Arkasına dönünce bu seslerin geyik sesleri olduğunu anladı. Bu sesler özel yapılmış borularla çıkarılıyordu ve geyik sesine benzetilerek, karşı taraf şaşırtılıyordu.

Hatice Bacı durumu anlamıştı. Tebessüm ederek,

"Galiba Kara Refet müfrezesi birbirleri ile haberleşiyor." diye söylendi. "Bu askerleri Kara Refet Bey'in müfrezesine götürsem, acaba bunlarla

başa çıkabilirler mi? Müfreze yaklaşık kırk kişiden oluşuyor. Sayıca az, ancak güçleri yerinde. Fransız askerlerinin ise adeta pestili çıkmış. Silahı kaldıracak takatleri yok. Bırak silahı ayakta duracak halde değiller."

Hatice Bacı bu düşüncelerle aşağıya indi. Rum kılavuzların yanına vararak onlarla konuşmaya başladı.

– Sırtlarda kar çok fazla. Oradan gitmemiz mümkün değil. Sizi dere kenarından götüreceğim.

Kılavuzlardan biri,

– Ama bu yol dar geçitlere gider, dedi.

– İyi bildin. Biz de o yolu kullanacağız.

– O zaman komutana sormam lazım.

Durumu komutana anlattılar. O da başka çare olmadığı için kabul etti. Yürümeye devam ettiler. Sonra bir anda yağmur bastırdı. Yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyordu. Sanki Fransız askerlerinin daha fazla ilerlemesini istemiyor gibiydi. Ama ilerlemeleri gerekiyordu. Komutan askerlere durmamalarını emretti. Yavaş da olsa askerler ilerlemeye devam ettiler. Sırılsıklam olmalarına rağmen durmaksızın yürüyorlardı.

Yağmurun şiddeti çok artınca Hatice Bacı iyi bildiği bir mağaraya sığındı. Fransız askerler de kaya kovuklarına ve ağaç altlarına saklandılar. Yağmurla beraber sis de iyice artmış, göz gözü görmez olmuştu.

Mağaradayken Hatice Bacı'nın aklına buradan kaçıp gitmek geldi. Fransız askerleri Karboğazı vadisinin en derin, en sarp yerinde bırakıp kaçmak yerinde olabilirdi. Buradan kılavuz olmadan ne ileriye ne de geriye gitmek pek mümkün değildi. Ayrıca yağmur çok şiddetli yağdığından burada belli bir müddet daha beklemeleri gerekecekti.

Hatice Bacı kararını hemen verdi. Yağmurdan, sisten faydalanarak Kara Refet müfrezesinin olduğu yere doğru hızla koşmaya başladı. Yerler çamurdu. Düşe kalka hızlı adımlarla müfrezenin bulunduğu yere doğru ilerliyordu.

Arada bir durup geyik seslerinin nereden geldiğini anlamaya çalışıyordu. Hatice Bacı sesin geldiği tarafa, kayalıklara doğru hızla koşmaya başladı. Kayalara tırmandı, kayalardan atladı.

İçinden "Acele etmeliyim, düşman uyanmadan müfrezeye haber uçurmalıyım." diyordu.

Bu arada sis daha da artmıştı. Artık çok daha dikkatli olmak zorundaydı. Hızı da azalmıştı. Sisten dolayı kendisi de kaybolabilirdi.

Bir süre daha ilerledikten sonra omzundaki mavzeri çıkarıp havaya bir el ateş etti. Az sonra yakınlardaki kayalıklardan iki el silah sesi duyuldu. Hatice Bacı sesin geldiği yöne doğru yöneldi. Yüksek bir kayanın tepesine çıkarak var gücüyle bağırmaya başladı.

– Ben Karboğazı yörüklerinden Hatice Bacı!

Karşıdan ses geldi.

– Ne istiyorsun?

– Kara Refet Bey ile görüşmek isterim.

– Ne yapacaksın onu?

– Kendisine çok önemli haberler getirdim.

– Biraz bekle haber verelim kendisine.

– Acele edin.

Hatice Bacı beklemeye başladı.

Az sonra iki kişi gelerek,

– Hatice Bacı Refet Bey seni bekliyor, dediler.

Hatice Bacı Kara Refet'in yanına vardı. Kara Refet ve müfrezesi bir mağarada birliktelerdi.

Kara Refet, Hatice Bacı'yı görünce şaşırdı ve ona dönerek,

– Hatice Bacı bu ne hâl, bu havada sırılsıklam olmuşsun, hayrola önemli bir şey mi vardı?

– Çok önemli bir haber getirdim size.

– Neymiş bu önemli haber. Hele deyiver.

– Fransızların Pozantı'daki karargâhından kaçan ve Mersin'e giden taburu şu anda Karboğazı'nın en derin vadisinde. Oradaki kaya kovuklarında ve ağaç altlarında bekliyorlar. Yağmur dininceye kadar oradalar.

Kara Refet:

– Kaç kişi varlar?

– 700 kişi kadarlar.

– Nasıl gelmişler buraya kadar?

– İki Rum kılavuz onlara kılavuzluk ediyor. Ama buraları pekiyi bilmediklerinden benden zorla kendilerine kılavuzluk etmemi istediler. Kılavuzluk etmezsem Yörüklere işkence edeceklerini söylediler. Ben de onları Karboğazı'na getirinceye kadar dolandırdım. Onları epey yordum. Yürümek de

bile zorluk çekiyorlar. Hepsinin pestili çıkmış durumda.

– Peki bizim burada olduğumuzu nereden bildin?

– Geyik sesleri çıkararak haberleştiğinizi duyunca burada olduğunuzu anladım. Bir fırsatını bulunca da oradan kaçtım. Size haber vereyim dedim.

– Çok iyi ettin Hatice Bacı.

– Peki, ağır silahları var mı yanlarında?

– Hayır, onları dereye atmışlar.

– İşte bu çok iyi.

– Şu anda çok yorgunlar. Bırakın silahı, ellerini, kollarını kaldıracak takatleri yok.

– Peki, bunlar nereye, niçin gidiyorlar.

– Anladığım kadarıyla sıkıştıklarını anlamışlar. Mersin'deki Fransız kuvvetlerinin yanına gidiyorlar.

– Boşuna değilmiş şüphelerimiz, kaç gündür onları arıyoruz, ancak izlerini bulamamıştık. Demek kestirme ve zor yollardan çemberi yarmaya, kaçmaya çalışıyorlar. Aslında karargâhtan çıkarken onları görmüştük. Ancak yanlarında ağır silahları

vardı. O zaman yanlarına yaklaşamadık. Sonra dar geçitlere saptılar. Onları kaybetmiştik. Sen bize güzel bir haber getirdin Hatice Bacı. Sağ olasın!

– Vatan sağ olsun, kumandanım!

– Şimdi bir plan yapalım ve Fransızların tepesine çökelim.

Hatice Bacı biraz tereddütlüydü,

– Yaklaşık 700 kişiler. Acaba haklarından gelebilir miyiz?

– Sen demedin mi yorgun ve bitkinler diye. Onlar daha ne olduğunu anlamadan baskın yapacağız. Tamamen yok edemesek de hiç olmazsa büyük bir darbe vururuz.

Kara Refet Bey gönüllü birliklerine emir verdi.

– Herkes çabuk hazırlansın, hızla hareket edelim ki Fransız birliklerini kaçırmayalım.

Hazırlıklar tamamlanınca Kara Refet Bey ve kırk kişiden oluşan müfrezesi yanlarına Hatice Bacı'yı da alarak Karboğazı'na doğru yola çıktılar. Hatice Bacı onları geldiği yoldan Fransız taburunun olduğu yere doğru götürüyordu.

Bu arada yağmur azalmış, sis de dağılmaya başlamıştı.

Kara Refet:

– Çok iyi, sis de dağılıyor, dedi. Bizi karşılarında görünce çok şaşıracaklar. Biz de bu şaşkınlıktan yararlanıp onlara çok ağır bir darbe indireceğiz. Memleketimize gelip, güzel topraklarımızı işgal etmenin bedeli neymiş görsünler.

Fransız askerlerinin bulundukları dar boğaza yaklaşırken Kara Refet Bey adamlarına seslendi.

– Yiğitlerim, sayıca az kişiyiz. Mermimiz de sayılı. O yüzden düşmana ateş ederken çok dikkatli davranmalı, mümkün olduğunca isabetli atışlarda bulunmalıyız, dedi.

Müfreze, Hatice Bacı'nın kılavuzluğunda kayalardan kayalara atlayarak, geçitlerden geçerek, koşar adımlarla Fransızların bulundukları yere doğru ulaşmaya çalışıyorlardı.

Boğaza gelince, Hatice Bacı müfrezedeki askerlere Fransızların dinlendikleri yerleri gösterdi.

Bunun üzerine müfreze komutanı Kara Refet, müfrezedeki gönüllülerden Kumcu Veli'yi, Piyade

Ali'yi, Tırlık Molla Mehmet'i kayalıkların olduğu yere yolladı.

Bu geyik avcıları keskin nişancılardı. Attıklarını vururlardı.

Diğer adamlarını da Fransızları çembere alacak şekilde ağaçların, kayaların üstüne, dere içine yerleştirdi.

– İşaretimi beklemeden sakın kimse ateş etmesin, diye tembihledi.

Bir süre beklediler. Sis tamamen ortadan kalkmıştı. İki Rum kılavuz kovuklardan çıkarak bağırdılar.

– Hatice kadın!

– Hatice kadın!

– Nerdesin!

– Yoksa, kaçtı mı!

Tekrar vadi içine doğru bağırdılar.

– Hatice kadın!

– Hatice kadın!

Hatice Bacı gelen sese cevap verdi.

– Buradayım, kayalıklarda yağmurdan korunuyordum.

– Komutan artık tekrar yola çıkmamız gerektiğini söylüyor.

– Hemen mi?

– Evet, hemen çıkmamızı istiyor. Haydi, düş önümüze bize yolu göster.

Biraz sonra eşyalarını sırtlarına alarak dar vadiye doğru yürümeye başladılar. Yürümeye başlar başlamaz aniden tepelerden, ağaçlardan, dereden üzerlerine kurşun yağmaya başladı. Fransız askerleri bu duruma çok şaşırdılar. Daha ne olduğunu bile anlayamadan bir çoğu kurşunlara hedef olmuştu.

Fransız komutanın korktuğu başlarına gelmişti. Ani bir baskın yemişler, etrafları Türk müfrezesince sarılmıştı. Yanlarında bulunan ağır silahları da yürüyüşlerini ağırlaştırıyor diye dereye atmışlardı. Tüfeklerle karşılık vermeye çalıştılar, ancak her taraftan mermi yağıyordu. Ayrıca hiçbir mermi hedefini şaşırmıyor, her ateşte bir Fransız askeri yere düşüyordu.

Fransız askerleri darmadağın olmuştu. Kısa sürede taburun üçte birini kaybetmişlerdi. Ayakta kalan askerler, şaşkınlık içinde kayalıklara, çalı

aralarına rast gele ateş ediyorlardı. Fakat bir türlü isabet ettiremiyorlardı.

Rum kılavuzlardan biri Fransız komutanın yanına geldi.

– Komutanım, durum gittikçe kötüye gidiyor. Hepimiz burada ölüp gideceğiz. Bir şeyler yapmalıyız, dedi.

Komutan:

– Hristo nerede, diye sordu.

– Kaçmaya çalışıyor.

– Kaçmaya mı çalışıyor?

– Evet...

– Bir de bize kılavuzluk yapacaktınız. Oysa şimdi ihanet ediyorsunuz. Sözünüzü tutmadınız.

– Ama komutanım, Türkler hiç ıskalamıyor. Bizi teker teker vuracaklar. Hepimiz burada ölüp gideceğiz.

– Ben askerim. Çarpışmaya, kendimizi savunmaya devam edeceğim.

Kılavuz:

– Hepimize yazık olacak. Teslim olalım.

– Hatice kadın nerede?

– Bilmiyorum komutanım.

– Bütün bu işleri başımıza o açtı.

Bu sırada Kara Refet kayalıkları ardından bağırdı.

– Teslim olun!

Fransız komutan, Rum kılavuza Türk komutanın ne dediğini sordu.

– Teslim olmamızı istiyor. Hadi hemen teslim olalım.

Komutan kılavuza var gücüyle bağırdı.

– Burada komutan benim, kararları ben veririm, çabuk yerine geç!

Kılavuz, komutanın bu sert çıkışından korktu.

– Elbette efendim, siz bilirsiniz, diyebildi.

Çatışma bir süre daha devam etti. Fransız askerlerin sayısı gitgide azalıyordu.

Komutan artık pes etmenin zamanının geldiğini anlamıştı. Hemen emir erini yanını çağırdı.

– Eline bir beyaz bayrak al ve şu iri çam ağacının tepesine as, dedi.

Asker hemen eline bir beyaz bayrak alıp çam ağacının tepesine astı. Bayrağı gören Türk müfrezesi askerleri biraz sonra ateşi kestiler.

Rum kılavuz da bu arada kayalıklara doğru bağırmaya başladı.

– Ateşi kesin, teslim oluyoruz.

– Silahlarınızı yere atın! Ellerinizi başınızın üstüne koyup bekleyin.

Sekiz gönüllü asker aşağı inip silahları bir yere topladılar. Askerlerin yüzünü kayalıklara döndürüp onları sıraya dizdiler. Sonra da kayaların ve ağaçların arkasındaki gönüllülere seslendiler.

– Aşağıya inebilirsiniz!

Kırk iki kişi o anda ortaya çıktı.

Fransız komutan şaşkın şaşkın sordu.

– Hani, diğerleri nerede?

– Diğerleri kim?

– Hepiniz bu kadar mıydınız?

– Evet, hepimiz bu kadarız.

Fransız komutan daha da şaşırmıştı.

– Yani hepiniz topu topu kırk kişi misiniz?

– Evet…

– Olamaz. Bizimle alay ediyorsunuz herhalde.

Türk müfrezesinin komutanı Kara Refet Bey, Fransız komutana,

– Biz Türkler düşmanımızla bile dalga geçmeyiz, dedi. Sözümüz özümüz birdir bizim.

– Hayır hayır yanlışlık var bu işte. Bu kadar az adamla teslim almış olamazsınız bizi.

Kara Refet Bey:

– Yanlışlık yok, biz geyik avcısıyız, attığımızı vururuz.

– Geyik avcısı mı?

– Evet, geyik avcısı... Yalnız mecbur kalınca insan da avlarız.

Bu konuşmaların üzerinden fazla bir zaman geçmemişti ki Hatice Bacı geldi. Fransız komutan ona hiçbir şey söylemedi. Her şeyi anlamıştı.

Hatice Bacı komutana yaklaştı.

– Komutan! Bu vadiler, kayalıklar, yaylalar bizim. Onları size vermeyiz, dedi.

Fransız askerler ölen arkadaşlarını bir araya topladılar. Cezayirli askerler arkadaşları için

ağlıyorlardı. Olanları gören Kara Refet Bey bu duruma üzüldü.

Sonra Hatice Bacı'ya bakındı, ancak onu göremedi.

– Hatice Bacı, nerdesin?

Cevap veren olmadı. Çünkü Hatice Bacı yaylasına dönmek için çoktan yola koyulmuştu.

Fransız komutan teslim olduğunda kılıcını vermek istemedi. Gazi Osman Paşa'yı örnek gösterdi.

– O da kılıcını vermemişti, dedi.

Kara Refet Bey bu durumu sadece gülmekle geçiştirdi ve askerlere seslenerek,

– Bırakın kılıcı kalsın, dedi.

Sonra da sözlerine devam etti.

– Biz Türkler esirlerimize hep iyi davranırız. Yani onları misafirimiz kabul ederiz. İşte bunun için kılıcını almıyorum.

Bu konuşmadan sonra kırk kişilik Türk müfrezesi önlerine kattıkları yaklaşık üç yüz kişilik Fransız askeriyle Pozantı'ya gitmek için vadinin yukarısına doğru yürümeye başladılar.

3. BÖLÜM

HAMDİ BEY VE AKBAŞ BASKINI

Ali Bey

Ayvalık'ta Millî Mücadele heyecanının yaşandığı günlerdi. Ülkenin dört bir yanında Kuvayı Milliye Birlikleri toplanmış, Millî Mücadele resmen başlamıştı. Ancak Kuvayı Milliye birliklerinin düşmanla başa baş savaşmaya yetecek kadar ne silahları vardı ne de cephaneleri.

Bu amaçla yurdun dört bir yanında tellallar halka günün her saatinde duyuru yapıyor, ellerindeki silah ve cephaneyi acilen Kuvayı Milliye Birlikleri'ne vermeleri isteniyordu. Halk, Kuvayı Milliye birliklerine canıyla kanıyla destek vermek için heyecanlanıyordu. Ancak ellerinde tabanca

ve tüfekten başka hiçbir silah yoktu. Bu silahlarla düşmana karşı koymak mümkün değildi.

Ayvalık'ın ortasındaki hükumet binasının en üst katındaki odasında Ali Bey bunları düşünüyordu. Düşündükçe morali bozuluyor, sıkıntıdan sıkıntıya giriyor. Çareler arıyordu. Ne yapmalıydı da Kuvayı Milliye güçlerine Ayvalık adına yardımda bulunabilmeliydi.

Bu düşünceler içindeyken kapı çaldı. Gelen Kaymakam Hamdi Bey'di. İçeri girince pencere kenarında ayakta duran Ali Bey'e selam verdi. Ali Bey'in dalgın görünüşü onun da dikkatini çekmişti.

– Ali Bey hayrola! Çok düşünceli gözüküyorsunuz. Neyiniz var?

– Düşünüyorum kaymakam bey düşünüyorum... Ülkemizi kurtarmak için toplanan Kuvayı Milliye birliklerini düşünüyorum. Yokluklar içinde başladığımız Millî Mücadele'yi düşünüyorum. Düşmana karşı girişilen bu amansız mücadelede ne kadar yalnız olduğumuzu düşünüyorum. Silahı, yiyeceği, postalı olmayan askerlerimizi düşünüyorum. Anadolu'nun dört bir yanında Millî

Mücadele'ye destek vermek isteyen ancak ellerinden bir şey gelmeyen vatandaşları düşünüyorum. Dağlarda, yollarda, cephede düşmanla yiğitçe savaşan kahraman evlatlarımızı düşünüyorum. Ama sonunda anladım ki düşünmek faydasız. Acilen bir şeyler yapılması lazım. Ancak bu kötü şartlar içinde neler yapılabilir, elimizden neler gelir, bilmiyorum.

Kaymakam Hamdi Bey, Ali Bey'in bu ümitsiz konuşması karşısında çok üzülmüştü.

– Ümidimizi yitirmemeliyiz, dedi. Mutlaka yapılacak bir şeyler vardır.

– Elbette ki yapılacak bir şeyler var. Zor durumda olsak da, güzel yurdumuzun dört bir tarafı düşman askerlerinin çizmeleriyle çiğnenmiş olsa da yapılacak bir şeyler mutlaka var... Bu millete ümitsizlik elbette yakışmaz. Ama iyice düşünüp, neler yapacağımıza bir an önce karar vermeliyiz.

Ali Bey'in bu kararlı hâli Hamdi Bey'i derinden etkilemişti. O da neler yapılabileceğini düşünmeye başladı Ali Bey'le birlikte. Dışarı çıkıp Ayvalık'ı şöyle bir dolandı. Arkadaşı Dramalı Rıza Bey'i ziyarete gitti. Onunla bir müddet sohbet etti. Ama

aklı hep hükümet binasında karşılaştığı Ali Bey ve söylediklerindeydi. "Elbette ki yapılacak bir şeyler var!"

Hamdi Bey birine dikte ediyormuşçasına bu sözü tekrar etti.

– Elbette ki yapılacak bir şeyler var...

Sonra yine kendi kendine söylendi.

– Fakat bu şartlarda neler yapılabilir!

İlk Adımlar

Hamdi Bey bunları düşünürken eski günlere daldı gitti. Demirköy'de, Malkara'da, Keşan'da kaymakamlık yaptığı günler geldi aklına. Bu yöreleri de iyi bilirdi, insanları da. Kısacası nerede ne var gayet iyi bilirdi. Birden Keşan'dan Maydos'a giderken görmüş olduğu cephanelik aklına geldi. Heyecanlandı.

Kendi kendine,

– Akbaş Cephaneliği, dedi. Elbette ya...

Burada silah ve cephane bol olmalıydı. Rus İhtilali'nden sonra kaçırılan silahlar Akbaş'ta korunuyordu. Üstelik Mondros Mütarekesi'nden sonra Türklerden toplanan silah ve cephaneler de buradaydı. Cephaneliği otuz kadar Fransız askeri, Senegalli askerler ve birkaç tane de Türk askeri koruyordu.

Hamdi Bey'in içi sevinçle doldu. Ali Bey'in yanına gitmek için hızlı adımlarla yola koyuldu. Bu kez kapıyı çalmadan, selam dahi vermeden içeri girdi.

– Buldum! Ali Bey buldum, diye bağırdı.

– Neyi Hamdi Bey? Neyi buldunuz? Hele bir oturun, soluklanın. Nedir bu haliniz?

– Bu hal, iyi hal dostum. Silah da buldum, cephane de...

– Nerede buldunuz, nasıl buldunuz!

– Bütün mesele o silah ve cephaneleri oradan çıkarıp almakta.

– Bilmece gibi konuşuyorsunuz. Sözlerinizden hiçbir şey anlamadım. Her şeyi baştan ve tane tane anlatsanız...

– Yolda düşünürken aklıma Akbaş cephaneliği geldi. Hani şu Mondros Mütarekesi'nden sonra Türklerden toplanan silah ve cephanelerin tutulduğu cephanelik... Orada dünyanın silahı, cephanesi var.

– Delirdiniz mi kaymakam bey, oranın nasıl korunduğunu bilmiyorsunuz herhalde.

– Doğru dersiniz Ali Bey. Bu iş akılla olacak bir iş değil. Bu işi yapmak için ancak ve ancak deli olmak lazım. Ben de bunun için delirdim.

– Orası Fransızlar tarafından çok sıkı korunuyor.

– Korunsun.

– Silahları ve cephaneleri nasıl alacağız o zaman?

– Alacağız işte. Hem de tereyağından kıl çeker gibi… Fransızların ruhları bile duymayacak.

– Olacak şey değil Hamdi Bey, olacak şey değil...

– Siz değil miydiniz, böyle zamanda büyük işler yapmalıyız diyen?

– Evet efendim, bendim.

– İyi ya... Öyleyse cephaneliği boşaltmalıyız. İhtiyacımız olan her şeyi orada bulabiliriz. Bana biraz zaman tanıyın. Görün bakın o zaman neler olacak.

– Ya Fransızlar!

– Hiçbir şey yapamayacaklar. Fakat ilk önce keşif yapmam lazım.

Hamdi Bey Harekete Geçiyor

Hamdi Bey ile Ali Bey biraz daha konu üzerinde tartışıp konuştular.

Sonra Hamdi Bey dışarı çıktı. Doğruca, Dramalı Rıza Bey'in yanına vardı. Selam sabahtan sonra hemen konuya girdi.

– Rıza dostum, sana çok ihtiyacım var.

– Hangi konuda?

– Yarından tezi yok, yanına birkaç kişi daha alıp Lâpseki'ye gideceksin. Oradaki köylüler gibi giyinip yumurta, tavuk, sebze, meyve alacak ve bunları satmak için Akbaş Limanı'na gideceksin. Orada Fransızların koruduğu cephaneliğin kapılarını, pencerelerini, nöbetçilerini, nöbetçilerin kaç kişi olduklarını, nerede, ne zaman durduklarını öğreneceksin.

– Sonra?

– Gerisini sonra söyleriz. Sen hele bu işi bir başar.

Bir süre sonra Ali Bey ve Hamdi Bey Ayvalık'tan Lâpseki'ye geldiler. Dramalı Rıza Bey ve iki arkadaşı da Lâpseki'ye vardılar. Buradan kiraladıkları bir sandalla Maydos'a geçtiler. Oradan da civardaki köylere gittiler. Köylerden satın aldıkları çeşitli malları Akbaş İskelesi'ne taşıdılar.

İlk önce etrafı dikkatlice gözlemlediler. Limanda bir iki takadan ve iki kayıktan başka bir şey yoktu. Az ilerideki Akbaş cephaneliği Fransız askerleri tarafından çok sıkı bir biçimde korunuyordu.

Dramalı Rıza Bey nöbetçilerin çokluğunu görünce çok şaşırdı.

– Demek ki burada bir hayli silah ve cephane var. Bu sebeple bu kadar sıkı korunuyor. Hamdi Bey ne yapmak istiyor anlayamadım…

Yanındaki arkadaşı,

– Hamdi Bey'in bir bildiği vardır, dedi. Biz işimize bakalım.

– Doğru söylüyorsun. Siz şimdi kapıdaki nöbetçilere dikkat edin. Şu meyve, sebze ve yumurtaları

askerlere satma bahanesiyle cephaneliğe iyice yaklaşın. İçerisini gözetlemeye bakın. Ben de daha yüksek bir tepeye çıkıp cephaneliğin ve çevresinin planını çıkaracağım.

Dramalı Rıza Bey yüksek bir tepeye tırmandı. Cephaneliğin konumunu, etrafındaki dereleri, tepeleri ve yolları bir kâğıda işaretledi. Dürbünüyle cephaneliğin avlusundaki Fransız askerlerini izlemeye başladı. Yaklaşık otuz kadar Fransız askeri sayabildi. Cephaneliğin etrafında da on iki kadar nöbetçi vardı.

Biraz sonra içeriden bir Türk subayı çıktı. Dramalı Rıza Bey, "Bu da kalenin Türk kumandanı olmalı." diye düşündü. Gördüklerini bir kâğıda not etti. Sonra yine dikkatlice nöbetçileri gözlemeye koyuldu.

Nöbetçiler iki saatte bir değişiyordu. Tepede biraz daha kaldıktan sonra aşağıya indi. Az sonra askerlere meyve ve sebze satmak için giden arkadaşları da geldiler.

Dramalı Rıza Bey merakla sordu.

– Nasıl, bir şeyler görebildiniz mi?

– Evet, yaklaşık otuza yakın Fransız askeri sayabildik. Bir de, kale komutanlığı görevini Fransız komutanla paylaşan bir Türk kumandanı var. Altı da Türk askeri…

– Çok iyi iş başardınız arkadaşlar. Ben Türk askerlerini görememiştim. Onların olması işimizi kolaylaştıracak. O zaman cephanelikte toplam elli kişi var demektir.

– Nöbetçilere meyve ve sebzelerden sattık. Yarın yine gelin, dediler.

– Tamam. Bu daha da iyi... Siz burada kalın. Yine köylerden meyve, sebze ve yumurta toplayın. Askerlere satmak için yine buraya gelin. Onlarla arkadaşlık kurmaya çalışın. Sakın açık vermeyin. Ben hemen Lâpseki'ye geçip durumu ve tuttuğum notları Hamdi Bey'e aktaracağım. Sonra haberleşir, durumu tekrar değerlendiririz.

– Anlaştık.

Dramalı Rıza Bey, Maydos'a geri döndü. Orada bir sandal kiraladı. Hemen Çanakkale'ye geçti. Oradan da atına atladığı gibi Lâpseki'ye doğru yola çıktı. Tam bir buçuk saat at sırtında gittikten sonra Lâpseki'ye vardı. Doğruca, Hamdi Bey'in

yanına gitti. Ali Bey de Hamdi Bey'in yanındaydı. Olup bitenleri not ettiklerini bir bir anlattı. Tuttuğu raporları verdi.

Hamdi Bey, Dramalı Rıza Bey'in getirdiği haberlere ve raporlara çok sevindi.

– İyi iş başardın kardeşim, dedi. Şimdi dinlen. Seni yarın yine ararım. Asıl iş bundan sonra başlıyor.

Dramalı Rıza Bey çıkarken, Ali Bey merakla sordu.

– Şimdi ne yapacağız?

– Şimdi ben Biga'ya gideceğim. Cesur, gözünü budaktan sakınmayan otuz kadar gönüllü adam bulacağım. Sonra tekrar Lâpseki'ye döneceğim. Etrafa da Kara Hasan ve çetesini dağıtmak için burada toplandığımızı yayacağız.

– Gerçekten Kara Hasan'ın peşine düşecek miyiz?

– Belli bir süre peşinde olacağız. Bakarsınız yakalarız da! Sonra Lâpseki kaymakamı Hasan Basri Bey'i ziyaret edip ondan bize bulabildiği kadar motor, kayık, taka temin etmesini isteyeceğiz.

– Sonra?

– Dramalı Rıza Bey ve arkadaşlarının asker kaçağı olduğunu etrafa yayacağız. Akbaş civarında yakalanmalarını sağlayacağız. Fransızlar onları, elbette en yakın yerde, yani Akbaş cephaneliğini koruyan birlikte gözaltına alacaklardır. Zaten arkadaşlarımız bazı Fransız ve Türk askerleriyle arkadaş oldular bile. Bu bizim için çok önemli. Yani içeriden de yardım alabileceğiz. Dramalı Rıza Bey ve arkadaşları cephanelikteki telefonu ve telgrafı da kontrol edecek. Cephanelikteki askerlerin dışarıyla olan irtibatlarını, haberleşmelerini kesecekler. Biz de ani bir baskınla cephaneliği basacağız. Fransız ve Türk askerlerini tutuklayacağız. Kaldı ki Türk askerinin bize yardım edeceklerini sanıyorum. Kaymakam Hasan Basri Bey'in bulacağı sandal, motor ve kayıklara cephaneleri ve silahları taşıyacağız. Hemen Umurbey'e geçeceğiz.

– Kaledeki Türk subayı kim acaba? Bunu öğrenebilir miyiz?

– Bunu Dramalı Rıza Bey ve arkadaşları öğrenip bize bildirecekler.

– Onu da saflarımıza çekip bize yardım etmesini sağlayabilir miyiz acaba?

– Deneriz. Çekemesek de en azından bize engel olmasını önleriz.

– İyi olur. Şimdi ne yapmalıyız?

– Şimdi biraz bekleyip haberlerin etrafa yayılmasını bekleyeceğiz. Bu arada altmış birinci tümen komutanı Kazım Bey'e de bir rapor verelim. Kendisi on dördüncü Kolordu Komutanı sıfatıyla Boğaz Komutanı Saffet Bey'e emir versin. Motor temini ve bizi kollaması konusunda yardımcı olsun.

Ali Bey hemen yan tarafa geçip Kazım Bey'e telgraf çekti. Telgrafı alan Kazım Bey hiç vakit kaybetmeden bir tamim yayınladı. Lâpseki ve Karabiga'daki orduya ait eşyanın Bandırma'ya taşınacağını, bunun için eldeki motorların hazır olması gerektiğini ve ikinci bir emre kadar beklenmesini istedi.

Cephanelikteki Türk Kumandan

Dramalı Rıza Bey de cephanelikteki Türk subayın kim olduğunu merak ediyordu. Bütün çabasına rağmen bu subayın kim olduğunu hâlâ öğrenememişti.

Bir gün onun cephanelikten çıkarak Gelibolu'ya rapor vermeye gittiğini gördü. Sonradan adını da öğrendi. Subayın adı Binbaşı Hayri Bey'di. Her hafta salı günü rapor vermek için Gelibolu'ya gidiyor, akşamüzeri geri dönüyordu.

Dramalı Rıza Bey üzerine düşen görevleri bir bir yerine getirmişti. Cephanelikte görev yapan Türk subayının Binbaşı Hayri Bey olduğunu Hamdi Bey'e bildirdi. Artık bekleyebilirdi.

Dramalı Rıza Bey ve arkadaşları, bir gün cephaneliğe yakın olan köyün kahvehanesinde çay içerlerken Binbaşı Hayri Bey ve takımı orayı bastılar.

Binbaşı Hayri Bey:

– Sizi asker kaçağı olmanızdan dolayı tutukluyorum. Lütfen karşı gelmeyiniz, dedi.

– Karşı gelmek ne kelime binbaşım! Kanun önünde boynumuz kıldan incedir. Siz vazifenizi yapıyorsunuz. Haydi gidelim!

Bu duruma şaşıran Binbaşı Hayri Bey, karşı konulmadığı için memnundu. Çünkü bu zor günlerde Türk'ün Türk'le vuruşmasını istemiyordu.

Dramalı Rıza Bey:

– Binbaşım, bizi nereye götüreceksiniz, diye sordu.

Hayri Bey:

– Maydos'a, diye cevap verdi.

– Aman efendim! Diğer askerler, asker kaçağı olduğumuzu öğrenince bizi orada hırpalarlar. İsterseniz bizi Akbaş cephaneliğine götürün. Bildiğim kadarıyla Fransız askerler bize zarar vermezler.

Bu sözler binbaşının aklına yatmıştı. Dramalı Rıza Bey ve arkadaşlarını cephanelikteki birliğe götürdüler. Birlikte görev yapan Fransız ve Türk

askerleri daha önce birçok defa alışveriş yaptıkları bu insanların asker kaçağı olduklarını öğrenince çok şaşırdılar.

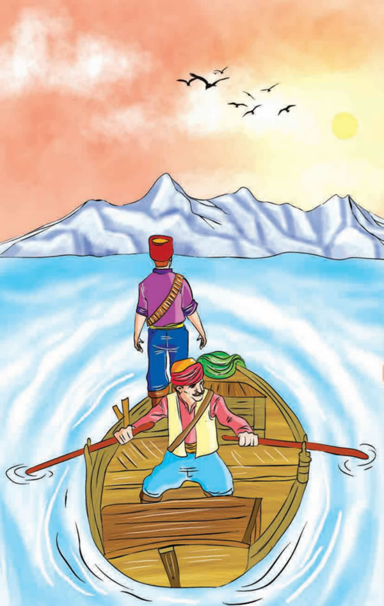
Lâpseki'de beklemekte olan Hamdi Bey, Pazar günü Dramalı Rıza Bey'den bir gönüllü aracılığıyla haber aldı. Binbaşının, Salı günü erkenden Gelibolu'ya gideceğini öğrendi.

Kısa bir süre düşünen Hamdi Bey hemen Ali Bey'e giderek,

– Lâpseki Kaymakamı Hasan Basri Bey'le on dördüncü kolordu vekili Kazım Bey bulabildikleri motorları, kayıkları pazartesi akşamı Bergos'a yollasınlar. Bir haftadan beri Kara Hasan ve çetesini kovalamakta olan otuz kişilik kuvvet de pazartesi gecesi Lâpseki'de, limanda bulunsun, dedi.

Artık plan belliydi. Ani bir baskınla cephanelikteki tüm askerler etkisiz hâle getirilerek cephaneler, silahlar, motorlara, kayıklara ve takalara hızla yüklenecek, oradan Bandırma'ya doğru yola çıkarılacaktı.

Ali Bey de yapılacak planı şifre ile altmış birinci tümen kumandanı Kazım Bey'e bildirdi. Kazım Bey de Boğaz Kumandanı Şevket Bey'e durumu

anlatarak gerekli güvenliğin sağlanmasını isteyecekti.

Dramalı Rıza Bey ve arkadaşları tutuklandıktan bir süre sonra cephanelikteki Fransız ve Türk askerleriyle iyice arkadaş olmuşlardı. Bu sebeple cephaneliğin etrafında rahatça geziniyor, dışarıyla irtibatı sağlayan haberleşme araçlarının nerede olduklarını öğrenmeye çalışıyorlardı.

Yapılacak olan baskına hazırlanmak için bütün gayretleriyle hazırlanıyorlardı. Bir yandan da Türk askerlerine, düşmanın emrinde askerlik yapmanın kötü bir şey olduğunu; milletin, askerleriyle omuz omuza vererek vatanı kurtarmak için çabaladığını anlatmaya çalışıyorlardı.

Cephanede bulunan Türk askerleri de bu durumdan memnun olmadıklarını, kendilerini esir kampında gibi hissettiklerini, iki ülke arasındaki anlaşma gereği burada görev yaptıklarını, yapılacak herhangi bir müdahalede her türlü yardımı yapabileceklerini belirttiler.

Baskın Başlıyor

Salı günü Binbaşı Hayri Bey cephanelikten çıktı ve Gelibolu'ya gitmek için yola koyuldu. Akşamüzeri Gelibolu'dan dönerken Dramalı Rıza Bey'in cephanelik çevresinde görev yapan adamları tarafından esir alındı. Hamdi Bey, motor, kayık ve sandallarla Lâpseki'den Akbaş Limanı'na doğru, otuz kişilik kuvveti de yanına alarak yola çıktı.

Yakın bir koyda karanlığın iyice bastırmasını beklediler. Motor, kayık ve sandallar cephaneliğin bulunduğu limana yaklaştı.

Bu arada Dramalı Rıza Bey ve arkadaşları harekete geçtiler. Cephanede bulunan Türk askerlerinin de yardımıyla telgraf makinesine el konulmuş, telefon telleri kesilmişti. Cephaneliği basan diğer gönüllülerle beraber Fransız askerleriyle çatışmaya girdiler. Hem içten, hem de dıştan kuşatılan

Fransız askerleri gafil avlanmışlardı. Kısa bir süre sonra teslim oldular.

Bunun üzerine Hamdi Bey, Dramalı Rıza Bey, cephanelikte görev yapan Türk askerleri ve diğer kırk gönüllü cephaneleri ve silahları limanda beklemekte olan kayık, sandal ve motorlara taşımaya başladılar.

Cephaneler rıhtımdaki kayıklara hızla yükleniyordu. Yeteri kadar cephane ve silah alan kayık ve motorlar hiç vakit kaybetmeden Bergos'a doğru yola koyuldular.

Dramalı Rıza Bey, Hamdi Bey'e tutuklu Fransız askerlerini göstererek sordu.

– Bunlar ne olacak?

– Onları burada bırakamayız. Beraberimizde götüreceğiz.

– Yani esir mi alacağız?

– Şimdilik... Onları bir süre Lâpseki'de tuttuktan sonra geri getireceğiz. Hiçbirisine kötü davranılmayacak. Silah ve cephaneler Bandırma'ya ulaşınca bizim de burada işimiz bitiyor.

– Ne kadar da çok cephane varmış!

– Evet, benim tahminimden de çokmuş buradaki cephane ve silahlar. Baksana… Arkadaşlar yirmi bin sandık cephane, sekiz bin tüfek, kırk ağır makineli tüfek ve çok sayıda muharebe ve istihkâm aracı var, diyorlar.

– Allah'ın izniyle iyi iş başardık. Baskını öğrenen Fransızlar, İngilizler hatta Yunanlılar daha da kızacaklar. Halka işkence yapmalarından korkuyorum.

– Buna cesaret edebilirler mi?

– En iyi yaptıkları şey, işkence ve zulümdür onların. Konu masum, savunmasız insanlar olunca cesaretlerine diyecek yoktur. Ama bilsinler ki bu vatan sahipsiz değildir. Bakın, Mustafa Kemal Paşa Ankara'da çalışıyor. Kazım Karabekir Paşa doğuda askeri yeniden düzene sokmaya uğraşıyor. Göreceksiniz Hamdi Bey, bu millet yeniden ayağa kalkacaktır. Düşmanı eninde sonunda yurdumuzdan kovacağız!

– Kovacağız Rıza kardeşim, kovacağız!

Lâpseki'de heyecanla bekleyen Ali Bey, cephane dolu ilk kayıkların geldiğini görünce çok sevindi.

Bu sevincini altmış birinci tümen kumandanı Kazım Bey'le paylaşmayı düşündü. Bir süre sonra rıhtıma inen esir Fransız askerlerini görünce gözlerine inanamadı. Sevinçle koşup Hamdi ve Rıza Bey'i tebrik etti.

– Hamdi Bey, ne var ne yoksa temizleyip gelmişsiniz.

– Güvenliğimiz için Fransızları da getirmek zorunda kaldık Ali Bey.

– Çok iyi yaptınız.

– Silah ve cephaneler Bandırma'ya ulaşınca Fransız askerlerini cephaneliğe geri götüreceğiz. Cephanelikte görevli Türk askerleri bizimle kalacaklar. Onlar olmasaydı bayağı zorlanırdık. Esas kahraman onlar…

– Binbaşı Hayri Bey ne olacak?

– O da bizimle kalacak. Çünkü verilen görev gereği oradaymış. Şimdi deşifre oldu. Geri gönderirsek öldürürler.

– Ben bu durumu Kazım Bey'e ileteyim.

Ali Bey hemen telgrafın başına geçti. Baskının başarıyla gerçekleştirildiğini ve cephanelikteki askerleri esir alındıklarını bildirdi.

Cephaneliğin bir kısmı sabaha karşı çok sayıda kağnıya yüklendi. Önce Çan'a, oradan da Yenice'ye götürülmek üzere yola çıkarıldı. Silahlarsa takalarla Bandırma Limanı'na ulaştırılacaktı.

Hamdi Bey ve Dramalı Rıza Bey, Lâpseki'de kalarak beklemeye başladılar. Silah ve cephanelerin ulaştığı haberi gelince Hamdi Bey, taka ve motorlarla Fransız askerlerinin cephaneliğe geri götürülmesini istedi.

Bu arada Binbaşı Hayri Bey'e,

– Umarım sizi üzmemişizdir, dedi. Kusura bakmayın, böyle yapmak mecburiyetindeydik.

Binbaşı Hayri Bey tebessüm ederek cevap verdi.

– Estağfirullah Hamdi Bey, siz de görevinizi yaptınız, ben de...

Mektup

– Köprülülü Hamdi Bey, Fransız komutana bir zarf verdi. Zarfı Fransız başkomutanına iletmesini istedi.

Mektupta şunlar yazılıydı:

"Komutan!

Şunu bilmenizi isterim ki yurdumuzda bulunma hakkınız yoktur. Yunanlıların ve İngilizlerin de buna hakkı yoktur. Ama bizim kendimizi savunma ve sizinle çarpışma hakkımız vardır. Bunu bütün Türk milleti adına söylüyorum. Esaretin ne olduğunu bilmeyen bu millet, ölümü esarete tercih eder. Sizin de tercihiniz ölümse bizimle mücadeleye devam edebilirsiniz. Yaşamak istiyorsanız, topraklarımızı terk edin!

Sizi uyarmak isterim ey komutan!"

Hamdi Bey motorların gidişini izledikten sonra,

– Haydi gidelim, dedi. Düşmanla gerçek mücadele işte şimdi başlıyor.

Bu sözlerden sonra Hamdi Bey, Dramalı Rıza Bey ve diğer gönüllüler Biga'ya doğru yola çıktılar.